

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1908. november 15.

240. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Külső kereskedelmünk 1907-ben.

A statisztikai hivatal tegnap tette közzé évi közleményét a magyar szent korona országainak 1907. évi külső kereskedelméről. Az ország közgazdasági viszonyainak hű képét adó kötet, melynek nagy terjedelme az előző évi kötetét még meghaladja, teljesen azonos besorolási és tartalmu, mint az 1906. évi. Növeli azonban értékét az, hogy valamennyi árunál, árucsoportnál és tarifaosztálynál az 1907. évi forgalmi eredményei felett föl vannak tüntetve az előző év adatai is, miáltal tanulságos összehasonlításokra nyílik alkalom. A közlemény gazdag tartalmából az alábbiakban közöljük a legfontosabb adatokat:

Az 1907. évi külső kereskedelmi forgalom értékösszege ugy a behozatalnál, mint a kivitelnél, tetemesen felülmúlja az előző évit. Volt ugyanis behozatal 1906-ban 1.555.617.000 korona, a kivitel 1.508.813.000 kor. 1907-ben a behozatal 1.652.266.000 korona, a kivitel 1.618.032.000 korona. A behozatal értékösszege tehát egy év alatt 96.6 millió koronával, a kivitel pedig 109.2 millió koronával emelkedett: a kiviteli érték nagyobb emelkedése folytán természetesen az előző évnél igen kedvezően kereskedelmi mérlege némileg javult, amennyiben a behozatal többlete 46.8 millió koronáról 34.2 millió koronára apadt.

Az értékelkedés a behozatalnál elsősorban az áremelkedésnek tudható be, amely a textil és egyéb behozatali áruknál az 1907. évi folyamán észlelhető volt, de jelentékeny része volt a szénbehozatal nagy emelkedésének is. A súly szerint kimutatott árukból behoztunk 1906-ban 50.8 millió métermázsát, 1907-ben pedig 63 millió métermázsát. A behozatal ezt az eddig páratlan nagyságát főleg azoknak a hatalmas szénzállományoknak révén érte el, amelyeket 1907-ben a szénhiány veszedelmétől megriadt és a valóságos szükségletet jóval meghaladó kereslet kielégítésére külföldről, különösen Németországból és Angliából importáltak.

Az 1907. évi szénimport kerek 33 millió métermázsát tett, szemben az 1906. évi 21.9 millió métermázsával; maga a kőszénimport 16.7 millió métermázsáról 25.9 millió métermázsára növekedett.

A behozatal mennyiségének ezzel a nagyarányu emelkedésével szemben a kivitel némileg csökkent; a kivitt áruk súlya ugyanis az 1906. évi 67.6 millió métermázsáról 66.8 millió métermázsára apadt. Legnagyobb része van ugyan ebben a vasérc-kivitel apadásának, azonban legfontosabb exportáruknál is csökkenést látunk, így a búzánál 684 ezer métermázsát, a sörárpánál 741 ezer métermázsát, a búzaliszt-nél 44 ezer métermázsát stb.

Fontosabb kiviteli cikkeink közül csakis a kukoricánál találkozunk az export valóságos nagyobbodásával: 2.2 millió métermázsáról 4.3 millió métermázsára.

Világos ezek után, hogy alig szólhatunk kivitelünknek valóságos növekedéséről, mert csak a kivitel értékösszege nagyobb a legfontosabb exportcikkek drágulása folytán; ez az értéknövekedés a búzánál 12.5 millió koronát, a búzaliszt-nél 39.7 millió koronát, a rozsnál — körülbelül változatlan mennyisége mellett 14.8 millió koronát tesz stb.

Ily körülmények között külkereskedelmi mérlegünk javulásának, mely jórészt a gabona és lisztárak muló nagyságának eredménye, nagyobb jelentőséget nem tulajdoníthatunk.

Az 1907. évi külkereskedelmi forgalomban Ausztria részesedése a rendesnél is nagyobb; összes behozatalunk értékének 77 százaléka, tehát 1,272.8 millió korona, összes kivitelünk értékének 74.5 százaléka tehát 1205.1 millió korona Ausztriára esik s így Ausztriával szemben 67.7 millió koronás behozatali többlettel zárul a külkereskedelmi mérlegünk.

Ez évben is Ausztriából eredő behozatalunknak majd 30 százaléka pamut- és gyapjúárakra jut, viszont ausztriai kivitelünknek közel 42 százaléka liszt és gabona, 13 százaléka szarvasmarha és sertés.

Az Ausztrián kívül álló országokkal a külső kereskedelmi forgalom 1907-ben nagyjában változatlan volt; érdekesebb jelenségekként csak azt emeljék ki, hogy részben a hatalmas szénimport, részben pedig az ottan készült új gőzhajók behozatala következtében, Nagy-Britanniából származó importunk 29.9 millió koronáról 49.9 millió koronára emelkedett. Erdékes alakulása a forgalomnak az is, hogy a vámkonfliktus hatása alatt Szerbiából eredő behozatalunk értéke az 1906. évi 23.2 millió koronáról 6.3 millió koronára apadt, ugyanakkor, amikor a szerb kivitelünk 8.1 millió koronáról 9.5 millió koronára emelkedett.

Külső kereskedelmünk ez évben is kedvezőtlen képet mutat, ha a behozatal és kivitel megoszlását nézzük az áruk gazdasági jellege és rendeltetése szerint. Ha a malom-, cukor-, szesz- és sörpártermékeit, mely iparágak termelése kétségtelenül nem tekinthető az ipari fejlettség fokmérőjeként, figyelmen kívül hagyjuk, azt látjuk, hogy az ipari gyártmányok behozatalunknak 61.3 százalékát, kivitelünknek ellenben csak 11.8 százalékát teszik. Iparcikkekből való behozatalunk értéke meghaladja az egy milliárdot, kivitelünk pedig 190 millió koronára szorítkozik.

Ezzel szemben az élelmezési és élvezeti cikkekre, valamint az élő állatokra behozatalunknak 12.4 százaléka, kivitelünknek ellenben közel 61 százaléka esik.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

A horvátországi helyzet. A horvát szemhatáron ismét füstfelhő gomolyog. Rauch Pál báró horvát bán tegnap reggel Budapestre érkezett és feltizenegy óra körül fölkereste a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnököt és Josipovich Géza horvát minisztert. A három államférfiu hosszasan tanácskozott a horvátországi helyzetről. A bán a konferenciáról így nyilatkozott:

— Közgazdasági programom egy részének végrehajtása felől kellet tárgyalnom. Több gyártelep alapításáról, kohók felállításáról, nagy vízmű (az otocsáci) megteremtéséről s hasonlókra esett szó. Ennek folytán még a kereskedelmi és földművelésügyi miniszterekkel is érintkezésbe fogok lépni. Politikai ügyekről ez uttal nem beszéltünk. Remélem, hogy holnap este visszautazhatok Zágrábba.

Amint értesülünk, valóban szó sem volt arról, hogy a Szábort összehívják; a horvát-szerb koalíció részéről annyira sürgetett horvát tartománygyűlésen ugyanis kétségtelenül a bán kormány vád alá helyezését indítványoznák, ami a Szábor fölmozgatását s az új választások kiírását eredményezné, erre pedig a viszonyok még éppen nem alkalmasak. Ezt az információnkat megerősítette Josipovich miniszter a következő kijelentésével:

— A horvát országgyűlés összehívása, tekintve a zürzavaros horvát állapotokat, a közel jövőben alig történhetik meg. A bánnak csak akkor van szándékában a szabort összehívni, ha a situáció Horvátországban annyira javul, hogy a Ház zavartalan működésére alapos lehet a kilátásunk.

Az utóbbi időben arról is beszéltek, hogy a horvát koalíció közeledést akar megkísérteni. Ez a híresztelés azonban nem vehető komolyan, mert a bán kormány ezt a közeledést minden bizonynyal visszautasítaná annál is inkább, mert a szerb felségárusági pör még nincs befejezve s mert tárgyalásokba csak olyan egyénekkal bocsátkozik, akik e perből érintetlenül kerülnek ki. De hol van még e pör vége, amikor a külső vizsgálat is talán csak nyolc nap múlva fejeződik be s ekkor kerülhet csupán sor a vádanyag előkészítésére. Az érdeklődés középpontjában egyébként jelenleg a horvát légio dolga van, mert ez — a mint guvernementális körökben mondják — bár nem éppen magyarbarát, de szigoruan belső mozgalom s ilyenképpen jó ellensúlyozója a kifelé gravitáló, a magyarságra sokkal veszedelmesebb szerb törekvéseknek. Tudvalevően a légio szervezője, Frank József dr. a Starcevic párt vezére.

A városi képviselőtestület ülése.

A városi képviselőtestület tegnap este 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnökle alatt ülést tartott, melyben az előző ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a polgármester bejelenté Copaitich Zsigmond és Cosulich Alajos városi képviselők lemondását representanzai tagságukról. A két lemondás ügyét a legközelebbi ülés napirendjére tűzik.

Dardi városi ügyvezető bejelenté ezután, hogy Pus városi képviselőnél, ki tudvalevőleg szintén bejelentette representanzai tagságáról való lemondását, a lemondásának visszavonását célzó lépések eredménytelenek maradtak. Miután nevezett semmivel sem indokolta lemondását a városi tanács azt javasolja, hogy

a jelenlegi ciklus tartamára tőle az aktív és passzív választójog megvonassék.

Stupicich ellene szól az indítványnak, mivel Pus tudomása szerint a városnak vele szemben tanúsított méltatlan bánásmódja miatt köszönt le. A többség mindazonáltal elfogadja a tanács indítványát.

Ugyancsak nevezett előadó jelenti, hogy báró Vanyeczány képviselő is beadta lemondását és azt 70 éves korával indokolja.

A képviselőtestület tudomásul veszi.

Ezután a gázgyár megváltásának kérdése került tárgyalásra.

Előadó ismerteti a gázgyárral kötött szerződést, mely 1930 ig áll fenn, amikor az egész telep, az utolsó öt évi befektetés visszatérítése ellenében, ingyen megy át a város tulajdonába. A városnak azonban szerződés szerint joga van a gázgyárat már 1911 január 1-ével is becsáron megváltani, ha erre nézve 1898. végéig nyilatkozik. A tanács a képviselőtestületől kéri a felhatalmazást e nyilatkozathoz, amit a többség meg is ad.

Ezután a fiemei munkásegylet kérelme olvastatik fel, melyben 25 éves fennállásának megünneplésére rendezendő bál megtartására a városi színház ingyenes átengedését kéri. A representanza a kérést teljesíti.

Ezután előre nem látott költségek címén 3000 korona póthatelt szavaznak meg.

Különféle utak jókarban tartására a városi tanács 30,000 korona póthatelt kér.

Az előadó hivatkozik az utak siralmas állapotára és az intézkedéseket kürgősnek tartja. Megjegyzi, hogy ezen 30 ezer koronába nincs is felvéve a tarthatatlan állapotban levő Corsia Deák kövezetének kijavítása, melyre mint költséges munkára külön összeg megszavazását fogja kérni a tanács.

A representanza a 30 ezer koronát megszavazza.

Az élelmiszerek drágasága ügyében kiküldött bizottság jelentését olvassa fel ezután Deseppi előadó. A jelentésben a bizottság bevalja, hogy minden igyekezet a drágaság enyhítése végett hiábavalónak bizonyul. Minden, amit a bizottság javasolhat, egy városi kenyérgyár felállítása, olcsó élelmiszerraktárak létesítése, a halpiac szabályozása és a kormány által nyújtandó bizonyos kedvezmények volna.

Stupicich legsürgősebbnek tartja a vásárcsarnoki intézmény szabályozását oly értelemben, mint azt a vásárcsarnoki bizottság annak idején javasolta.

A polgármester szavazásra bocsátja a kérdést és a képviselőtestület a drágaság elleni bizottság jelentését Stupicich indítványával együtt elfogadta.

Az új kórház terveinek és költségvetésének tárgyalását kezdték meg ezután. Blasich dr. városi főorvos magyarázza a terv részleteit.

Zanella halasztó indítványt tesz, mivel még nem tudják, hogy hová fogják az új kórházat építeni, a telek ismerete nélkül pedig kár a dologgal foglalkozni.

Grossich kikel Zanella ellen és azt mondja, hogy a képviselő csak késleltetni akarja ezen indítványával a humanitás szempontjából is annyira sürgős ügy elintézését.

Zanella éppen válaszolni akar Grossichnak, midőn Bacich Icilio bejelenti, hogy több képviselőtestületi tag eltávozott s így az ülés nem határozatképes.

A polgármester ennek folytán a városatyák nagy megkönnyebbülésére a legközelebbi ülés napirendjére tűzi a további tárgyalást.

UJDONSÁGOK.

— **Ujabb sztrájkmozgalom.** Már tegnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy a kőművesmunkások sztrájkba léptek, mert elnöküket Galdini Viktort 8 napi elzárásra és 160 korona pénzbírsággal büntették. A munkásokonban tegnap este ülés volt, melyen a jelenlevő munkások elhatározták, hogy az összes munkásokat vörös nyomatott cedulák útján felszólítják, hogy lépjenek általános sztrájkba. A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága azonban nem irta alá ezen felhívást és a nyomdai munkások, valamint a Danubiusgyári és torpedógyári munkások még az este kijelentették, hogy nem vesznek részt az általános sztrájkban.

Ennek következtében ma reggel néhány kisebb telep kivételével a munkások mindenütt rendszeresen munkába állottak és a kikötőben is teljes létszámmal folyik a munka.

A sztrájkolók, kik a 600 kőművessel együtt alig tesznek ki ezret, ma délelőtt a Zichy téren gyülekeztek, de rendezettség nem fordult elő.

A rendőrség egy szakasza ott állt a téren és egyébként is készenlétben volt a városházán az egész rendőrség.

Itt említjük meg, hogy Galdini felebbzését a kormányzó tanács ma sem vette tárgyalás alá.

— **A Carpatha elindult.** A Cunard társaság Carpathia gőzöse ma délután 5 órakor a harmadik osztályban 1100 felnőtt utassal és 178 gyermekkel és csecsemővel Newyorkba indult. A második és első osztályban 40 utas Newyorkig, 15 pedig Palermóig teszi meg az utat.

— **Magyar érdek az Adrián.** A Magyar Földrajzi Társaság tegnap délután tartott ülésén Havas Rezső dr. alelnök tanulmányt terjesztett elő Antivari és az új montenegrói vonal (Magyar érdek az Adrián) címmel. Az előadást vetített képekkel kísérték. Azzal kezdte előadását, hogy kívánatos lenne versenyre kelnünk azokért a gazdasági érdekekért, melyek most kínálkoznak, mikor Montenegró és Albánia a civilizáció igényeihez mérten igyekeznek berendezkedni. Az osztrákok meg az olaszok tervszerűen foglalták ott el előlünk a teret. Most Antivari várost építik, fejlesztik a montenegróiak a végből, hogy azt a duna—adriai vasut tengeri végpontjának tegyék meg. A montenegrói vasut és az antivari-i kikötő Katarónak lesz nagy kárára, mert ezzel az új kikötővel a szállítást sokkal olcsóbban fogják tudni teljesíteni. A szabad utat, a Földközi-tengerrel való összeköttetést biztosítanunk kell minden áron monarchiánk számára. De, sajnos, ebben Ausztria nemcsak hogy nincs segítségünkre, de kárunkat okozza, mert a mi tengerpartunkat is a saját hatalmi politikája körébe akarja vonni a dalmát forgalomnak Triesztbe terelése által. A mi kereskedelmi kormányunk jól működik érdekünk védelmében. De Havas dr. buzdítja kereskedőinket és iparosainkat is, nekik is első sorban kell állaniuk ebben a küzdelemben. A konzulátusok szívesen adnak nekik utbaigazítást. Montenegró és Észak-Albánia leírásával fejezte be előadását.

— **Pályázat három községi orvosi állásra.** A városi tanács három, egyenként 1200 korona évi fizetés és 200 korona kocsialtalány javadalmazással egybekötött és az 1909—1915 évig terjedő ciklusra szóló ideiglenes minőségű községi orvosi állásra hirdet pályázatot.

Azok, akik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, kellően felszerelt és okmányokkal támogatott kérvényeiket f. é. november 26-ig a városi tanácsnál nyújtsák be.

— **A kikötőből. November 14.** Érkezett: „Szilézia“ osztrák gőzös Kobéból üresen; „Moravitz“ magyar gőzös Cardiffból 5000 tonna köszénnel.

Indult: „Brittania“ angol gőzös Marseille-be 630 tonna fával; „Babylon“ német gőzös Hamburgba 300 tonna liszttel és 10 tonna vegyes áruval; „Matlekovits“ magyar gőzös Triesztbe üresen.

— **A kivándorlási viteldíjak felemelése.** Az új amerikai bevándorlási törvény értelmében minden bevándorló, aki az Egyesült Államok területére lép, négy dollárt köteles fizetni. Miután ezt a bevándorlási illetéket azok a hajóstársaságok kötelesek fizetni, melyek a kivándorlókat Európából Amerikába szállítják, az északnémet hajóstársaságok ez év novemberétől kezdve a fedélközi viteldíjakat ezzel a négy dollárral felemelték. Ilyenformán a viteldíj Brema és Newyork között fedélközi utasok részére 176 márkára emelkedett.

— **Talált gyermekholttest.** Ma déiben a Via Molinóban az Olimpo mozgófénykép-színház mellett elfolyó kis patak mentén nagy csödület támadt. Egy alig egy napos csecsemő holttestét találták meg az ott mosogató asszonyok a patakban. Értesítették a hatóság embereit, kik elvitték a kis gyermekholttestet. A rendőrség megállapította, hogy a közelben levő Via Germania 9. szám ház kapuja mögött kedden reggel a lakók vértócsát találtak, melynek okát nem tudták megmagyarázni. A rendőrség most e nyomon kutat tovább. Valószínű, hogy egy

leketlen cseléd ily módon akart bűnös viszonyának gyümölcsetől megszabadulni.

— **Horvát-szlavon takarékpénztárak fuziója.** Eszékről sürgönyzik, hogy a Szlavon országos központi takarékpénztár elhatározta, hogy a zágrábi Első horvát takarékpénztárral fuzionál és ennek észéki fiókját a jövő évben átveszi. Hasonlóképpen a Belovári megyei takarékpénztár belovári fiókjával.

— **A zágrábi szerb foglyok éhség-sztrájkja.** Zágrábi tudósítónk jelenti, hogy tegnap délelőtt kazdtek meg a hazaárulás miatt letartóztatott szerbek kihajgatását. Az éhség-sztrájk folytán többen teljesen elgyengültek és ezek közül egyeseket ma a kórházba kellett szállítani. A kórházba vitt betegek a következők: Oblakovics Thanasie és Trbuchovich Dusán tanítók, továbbá Gajics Dimitrie és Vujaklja Pero kereskedők, végül Kacar Stevo községi jegyző.

— **A drágai vasuti szerencsétlenség epilógusa.** A legutóbbi vasuti kisiklás egyik áldozatának Hanniger János fékezőnek holttestét tegnap délután 4 órakor boncolták fel a susáki és a fiemei hatóságok képviselőinek jelenlétében. A boncolás után a szerencsétlen fékezőt az előre elkészült sirba temették.

— **Elgázolta a kocsit.** Scrinovich Stan-ko 50 éves krajunai illetőségű munkást tegnap d. u. 4 órakor a Szápary rakparton egy kocsit elütötte és elgázolta. Jobb karján és kezén valamint belső részében súlyosabb sérüléseket szenvedett. A mentők a kórházba szállították.

— **A fieme—trieszti távbeszélő vonal.** A fieme—trieszti telefonösszeköttetésnek csütörtök reggelre tervezett megnyitása nem történt meg, mivel a környéken dühöngő bóra szerdán több helyen megrongálta a vezetékét. Hivatalos helyről értesülünk, hogy a kár a holnapi napig helyre lesz állítva, úgy hogy az üzem még holnap megnyílik.

— **A zágrábi sikkasztás.** Annak idején hírül adtuk, hogy az osztrák-magyar bank zágrábi fiókjának három hivatalnokát, a három Kramer testvért sikkasztás vádjá miatt letartóztatták. Ebben az ügyben — mint zágrábi tudósítónk jelenti — tegnap fejeződött be a vizsgálat. A vádlottakat a vádirat hűtlen kezeléssel vádolja. A főbűnös Kramer Iván, akire öttől tíz évig terjedhető börtön büntetés vár, a testvéreit bűnrészességgel vádolják. A pör törvényszéki tárgyalása e hónap végén kezdődik.

x **Olcsó szappan** csak a jó tiszta szappan. A legjobb a „Schicht“ cég „szarvas“ jegyű szappana, s ennél fogva a legolcsóbb is. Most, mikor a drágaság korszakát éljük, különösen kellene a háziasszonyoknak arra ügyelniük, hogy jó, tiszta szappant kapjanak, különben megegyeszer annyit használnak el és tönkreteszik fehérneműjüket. Schicht „szarvas“ jegyű szappanával való egyszeri bedörzsölés felér közönséges szappannal való kétszeri bedörzsölésnek. Schicht „szarvas“ jegyű szappana tisztaságáért 25.000 koronával kezeskedik. Valódi csak a „Schicht“ névvel.

x **Vas és fémáruk** beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és szerszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírnevű *Wellmann Testvérek* magyar céget (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19), mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsékelt áron tart raktáron.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 14. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Napirend előtt Eötvös Károly szóvá teszi, hogy tegnap a választói jog tárgyalására kiküldött 31-es bizottságba nem választották be az ellenzék egyetlen egy tagját sem s kijelenti, hogy mióta a parlament fennál, ilyen eset még nem fordult elő. Most, hogy az osztályrendszer megszűnt, még veszedelmesebb rendszernek adott helyet. Ha a kormánynak csak egyetlenegy emberből álló ellenzéke ilne a képviselőházban, akkor is meg kellene hallgatni véleményét. Szeretné ha a sérelmet reperálnák s az ellenzék legalább néhány tagját bevájasztanák a bizottságba.

Eötvös után elnök jelenti, hogy az összes óláh képviselők lemondottak a bizottságban viselt állásokról. A Ház ezt tudomásul ve-

KALOGÉN

BRAZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

szi s az elnök kijelenti, hogy a megüresedett tagsági helyek betöltéséről gondoskodni fog.

Ezután elfogadták harmadik olvasásban a kivándorlási törvényjavaslatot, mire a Budapest székesfőváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása kerül sorra.

Hoitsy Pál előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Szemere Miklós elvi okokból ellene van a javaslatnak és azt nem fogadja el.

Ezután Simkó József nagy derűtlenség közben áll fel szólásra és a ház folytonos kacagásától kísérve bizalmat szavaz a kormánynek a javaslat betervezéséért.

Nagy Dezső szintén a javaslat mellett beszél.

Bizottságok megalakulása.

BUDAPEST, nov. 14. A választójogi törvényjavaslat tárgyalására kiküldött 31-es bizottság ma alakult meg, Elnökévé Bizony Ákos, előadójává Csizmadia Endre és jegyzőjévé Buzza Barna választották meg. A Bosznia-Hercegovina annexió törvényjavaslatát tárgyaló bizottság elnökévé Thaly Kálmánt, előadójává Nemes Bertalant választották meg.

Angol intelem a szerbeknek.

LONDON, nov. 13. A „Morningpost” írja: A szerbek és a montenegróiak, amennyire a dolgokat előre lehet látni, jól tennék, ha elfogadnák azt a tanácsot, amelyet adtak nekik, hogy ezentul mindent kerüljenek, ami Ausztria-Magyarországnak ürügyül szolgálhatna, hogy ellenük fellépjen. Ha Ausztria-Magyarország anélkül, hogy kihívnák, az egyiket vagy a másikat közülük megtámadná, támogatásban vagy legalább rokonszenvenben részesülnének. Senki sem fog azonban rokonszenvenni egy európai háború előidézőjével. A szerbek és montenegróiak ideális álmaik megvalósítását célzó szándékaiknál semmiképpen sem számíthatnak angol segítségre. Ha okosak, nyitott szemmel fogják nézni a tényleges viszonyokat és türelemmel lesznek. Szerbia szomszédai Törökország, Bulgária és Románia. Ezek az államok, amelyekkel Szerbiának és Montenegrónak meg egyezésre kell jutniuk. Ily politikából merítsen Szerbia és Montenegró reményt a jövőre, amely talán nem egy csalódásért kárpótlást fog nekik hozni.

A kínai császár meghalt.

PÁRIS, nov. 14. A „Journal des Debats” jelenli, hogy a kínai császár meghalt.

NEW-YORK, nov. 17. Az „Asciatée Press” pekingi értesülése szerint császári Ediktum hirdettetett ki, melylyel Chun herceg, a császár fivére régenssé proklamáltatott.

Chun herceg fia a pedig a presumpatív trónörökös lett.

Wright ismét díjat nyert.

PÁRIS, nov. 14. Le-Mancy-ból jelentik, hogy Wright Viibur léghajójával tegnap ismét felszállott s megnyerte a magas repülésre kitűzött tizezer franknyi díjat.

Hivatalnok minisztérium Ausztriában.

BÉCS, nov. 14. Báró Bienerth kijelentette, hogy parlamentáris minisztérium alakítása iránti tárgyalásai teljesen meghiusultak. Még a mai nap folyamán megalakul a hivatalnokokból álló kabinet.

Árverés egy volt földmívelésügyi miniszter ellen.

SZOMBATHELY, nov. 14. A közeli Szelistye községben tegnap kerülték árverés alá Festetich Andor gróf, volt földmívelésügyi miniszter ingóságai. Midőn a csödtömeggondnok a kastély kapujához ért Festetich gróf a belépést megtagadta neki. Izgalmas szóváltás keletkezett, majd karhatalmat kellett igénybe venni. Erre a volt miniszter végre engedett és az árverés megtörténhetett.

Gyilkos merénylet.

LONDON, nov. 14. Sanfranciscoból jelentik, hogy a kerületi ügyész ellen, ki a városi tanács ellen hamisítások miatt eljárást indított, ismeretlen tettes gyilkos merényletet követett el. Az ügyész haldoklik.

Serdülő lányok és fiúk

erősekké és vidorokká fejlődnek, elveszítik lehandoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a

Könnyebben emészthető mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hőrjük figyelembe venni.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű sörének kimerése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Dr. Pachany A.

fogorvos Fiumében (Zmaic ház)

működik naponként d. e. 9-12 d. u. 2-6

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Ujságkihordót

esténként másfél órai munkára heti fizetéssel felvesz „A TENGERPART” kiadóhivatala Vicolo dell' Ospedale, Wurzerház 1. em. Leányok vagy asszonyok is jelentkezhetnek.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania 1. sz. alatt, a kászarnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkiválóbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabesült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Fontos ujtás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina, Jelcich ház)
új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfözde r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és
a serfözdeinek különleges, a leghiresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű

Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Dijmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujtás!

Budapesti női szabónő

jutányosan készíti a legelegánsabb angol és francia női kosztümöket.

SEILER SUSÁK,

Strossmayerova ulica 68 (Ružić villa 1)
II. em. 17.

Elsőrendű fehérenemű uri és női

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj

mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

Naponta friss bécsi kolbász.

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti szinezett művészi

fényképfelvételek.

Érdekes és tanulságos. A tanulóifjuság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten a

Egyiptom-Kairo.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

A serfözde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használod,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, **hathatós** tisztítóerejét
szajtszerű előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradtságot és veszélyes
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!

• Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

ABBAZIA VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül
a tenger partján saját fürdővel és
kitűnő konyhával. -- Mérsékelt árak.
Kívánatra díjtalan prospektus.

Vendéglő a Bárányhoz

FIUME, Via Germania 2 sz. (volt Sport vendéglő).

A magyarságnak legkedveltebb és az átutazóknak találkozó helye.
Kitűnő magyar konyha, Elsőrendű borok, Kőbányai polgári sör. Pontos kiszolgálás.
Havi előfizetés ebéd és vacsorára **48 és 54** korona.
Tulajdonos Hönsch Pál vendéglős.

Első fiumei magyar kárpitós és diszitő

Fiume, via Serpentina 20.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitós,
diszitő és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**
a budapesti Steinschneider udv. szállító
cég volt munkavezetője.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elis-
mert legolcsóbb be-
vásárlási forrás férfi
és- női divatcikkek
és rövidáruban.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrássy
(a Corso végén.)
Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

A **DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak**
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI PÓRAKTÁRA.
Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákból érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákból

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csmege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpá és hajhullás
ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló ki-
zelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

Hotel Meublé Jolanda VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó **Bavaria** étteremmel. A
vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kilá-
tással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó
árak. Családok számára külön megállapo-
dások.

Tulajdonos
Inganni E.

Kérjen bérmentve árlapots mintákat
a vadászatra, erdőbe és turisztikára
legalkalmasabb stájer

férfi-női lodenszövetből

és valamennyi, férfi- és fiuruház,
felöltőhöz és ulsterhoz való divat-
szövetből a legolcsóbbtól a legfino-
mabb minőségig a tisztességesnek
elismert

OBLACK VINCENZ

első és legnagyobb lóden-kiviteli, ud-
vari szállító cégtől

GRACZ MURGASSE 9/K.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy
igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet.
Ore az egészségnek, fertőtlenít, erősít és
edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
mint szájviz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténteént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Globus Hirlapügynökség.

Ujság-elárusítás rögtön a
vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Tanítónő keres butorozott

szobát esetleg teljes ellátással tiszta
családnál dec. 1-étől. Ajánlatok „Lehrerin”
jeligével poste restante kéretnek.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

Naponta a hirneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hánversenye.

Az átutazó és a helybeli magyarság
legnagyobb és legkedveltebb találkozó
helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Irodaszolgái állást keres

Jo erkölcsi bizonyítványokkal bíró ma-
gyar ember. Beszél németül és románul
is. Kirileszku János Via Serpentina 78.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynevei jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.